

ФАКТОРИ ТА ПРІОРИТЕТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Р. М. Голованьов, Н. М. Польова

Черкаська філія ПВНЗ «Європейський університет», м. Черкаси

Постановка проблеми. В останні десятиріччя ХХ століття у промислово розвинутих країнах світу відбулися корінні зміни у співвідношенні факторів економічного росту. На перше місце виходять фактори, що забезпечують інноваційний розвиток країни. Підприємства, які орієнтуються на запровадження найновіших товарів, технологій, які впроваджують політику постійного оновлення технологій, продукції, організації виробництва для закріплення своїх конкурентних позицій на ринку повинні визначати відповідні пріоритети інноваційного розвитку.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що в нових економічних умовах тільки цілеспрямоване формування інноваційного потенціалу і його грамотне використання – основа економічного росту підприємства. Саме здатність до інновацій, заснованих на нових знаннях, забезпечує зростання інтелектуального капіталу, підвищення ринкової вартості підприємства.

Метою дослідження є визначення основних факторів та пріоритетів інноваційного розвитку підприємств.

Дослідженнями інноваційних процесів та шляхом їх розвитку займалися такі українські економісти, як І.М. Буднікевич, І.М. Школа, О. Лапко, С.Ф. Покропивний, М. Туган-Барановський та зарубіжні вчені: В. Геєць, О.С. Власюк, Ю.В. Яковець, С.М. Ілляшенко, Х.Фрімен, Б.Санто та інші дослідники.

Підприємства, які орієнтуються на запровадження найновіших видів товарів і технологій, повинні проводити політику постійного оновлення капіталу, праці, продукції, технологій, організації виробництва з метою утвердження на ринку і забезпечення відповідної економічної вигоди. Для цього вони також повинні визначати і формувати відповідні пріоритети інноваційного розвитку [2].

Відтворення виробничих відносин на підприємствах не слід розглядати як просте звичайне їх відновлення. В процесі відтворення виробничих відносин зберігаються важливі елементи державного регулювання. Механізм регулювання інноваційної діяльності повинен включати в себе державну підтримку фундаментальних і прикладних досліджень, стимулювання інноваційного підприємництва та його підтримку.

У підприємницькій сфері поняття «інновація – розвиток – прибуток» тісно пов'язані між собою. Бажання отримати додатковий прибуток і надприбуток штовхає до зниження витрат виробництва, тобто до змін в умовах виробництва, у засобах і предметах праці. Все це свідчить про те, що кожне підприємство, залежно від його потенціалу і позицій на ринку, буде прагнути розвиватися на такій інноваційній основі, яка забезпечуватиме зростання його конкурентоспроможності і завоювання міцних позицій на ринку. Вершиною цього розвитку буде проведення стратегії і політики масштабного виробництва з ознаками монополії. Прагнення до монополії є природним явищем підприємств в умовах ринкової економіки. Воно стимулює інноваційний процес, продуктивність і ефективність праці і капіталу, якість і конкурентоспроможність товару.

Для цього підприємство повинно розробляти інноваційні пріоритети, які передбачають впровадження нових технологій та видів продукції. У цьому розумінні стратегічне управління інноваціями орієнтується на досягнення майбутніх результатів

безпосередньо через інноваційний процес (стадія досліджень, впровадження нововведень у виробниче використання, впровадження нового продукту в ринкове середовище) [1].

Для здійснення безперервного інноваційного процесу підприємство мусить проводити різносторонньо спрямовану політику нововведень. Річ у тім, що інновації є результатом комплексу заходів наукового, організаційного, економічного, фінансового, технічного та іншого спрямування. Ці заходи дають потрібний результат, якщо їх запровадження буде відповідати логіці інноваційного процесу. Такі заходи є взаємозумовлені, і інноваційний процес потребує їх вчасної реалізації. Тому інноваційні пріоритети мають формуватися навколо стратегічних завдань і охоплювати:

- по-перше, обґрунтування і розробку планів та програми інноваційної діяльності, виділення пріоритетів та економічних розрахунків щодо діяльності нововведень;

- по-друге, проведення спостереження, коректування на етапі розробки, перевірки, апробації, інновації та її впровадження у виробництво;

- по-третє, розробку заходів формування концепції інноваційного мислення персоналу, розгляд проектів розробки інновацій, сприйнятливості для підприємства;

- по-четверте, формування концепції і проведення єдиної інноваційної політики, здійснення координації інноваційної діяльності у всіх структурних підрозділах підприємства;

- по-п'яте, забезпечення інноваційної діяльності фінансовими, кадровими, матеріально-технічними ресурсами, створення економічних передумов стимулювання інновацій, збудження інноваційної ініціативи, створення ініціативних груп для комплексного вирішенні інноваційних планових завдань.

Визначення інноваційних пріоритетів є складним процесом, який потребує певної системності і логіки його проведення. Методологія інноваційної політики передбачає цілі, напрями, принципи, організацію. Кожен з інноваційних пріоритетів має свої особливості щодо логіки та організації інноваційного процесу загалом [3, 4].

Напрями інноваційних пріоритетів формуються на основі обґрунтованих інноваційних прогнозів, пріоритетів розвитку підприємства і мобілізованих фінансових ресурсів.

Отже, принципами інноваційних пріоритетів можна вважати наступне: вони впливають з цілей і напрямів інноваційної політики, а їх дотримання має на меті забезпечити неперервність і змістовність інноваційного процесу загалом; перш за все принципом інноваційної політики підприємства має стати «цільова орієнтація інноваційної діяльності», тобто дотримання обґрунтованих цілей, заходів і напрямів нововведень; іншим принципом має стати «комплексність інноваційного процесу», який передбачає гармонізацію заходів, ресурсів, структурних зрушень для реалізації інноваційних задумів; ще одним і важливим принципом є «адаптивність нововведень і персоналу».

Комплексність і складність, тривалість і капіталомісткість інноваційного процесу вимагають відповідної організаційної системи реалізації інноваційних пріоритетів; сутність її зводиться до установаження певної ієрархічності управління науково-дослідними, дослідно-конструкторськими, випробувальними процесами, впровадження у виробництво новаций, реалізації продукції; іншим елементом організації інноваційної політики є визначення стадій інноваційного процесу, динамічності його протікання, виділення складних ділянок і заходів забезпечення виконання робіт на цих ділянках, обґрунтування наукомісткості нововведень тощо.

Інноваційні пріоритети нерозривні з реальною інноваційною практикою. Їх реалізація потребує створення необхідних і достатніх умов для раціональної організації управління інноваційним процесом на підприємстві. Це сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної продукції, яка випускатиметься на інноваційній основі, і рентабельності діяльності підприємства.

Серед факторів впровадження інновацій на підприємствах слід відзначити вплив імпорту, вимоги ринку, розширення виробничих потужностей, зміну форм власності, конкурентну боротьбу, вплив споживачів продукції. Результатом цієї діяльності є зниження енергозатрат, пошук ніші на конкретному ринку, адаптація до ринкових умов господарювання, технологічні фактори.

Список використаних джерел:

1. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи: навч. посібник. – Суми. – 2003. – 278 с.
2. Водачек С.В., Водачкова О. Стратегия управления инновациями на предприятии. – М.: Экономика, 1999. – 367с.
3. Санто Б. Инновация как средство экономического развития. Пер. с венг. / Под редакцией Б.В. Сазонова. – М.: Прогресс, 2001. – 263с.
4. Ковалев Г.Д. Инновационные коммуникации. М.: – ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 288 с.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Н. М. Польова

THEORY OF INTERNATIONAL TRADE

Eneje Chigozie Francis

Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

International trade is the exchange of capital, goods, and services across international borders or territories. In most countries, such trade represents a significant share of gross domestic product (GDP) [1]. This type of trade gives rise to a world economy, in which prices, or supply and demand, affect and are affected by global events. A decrease in the cost of labor, on the other hand, would result in you having to pay less for your new shoes. Nevertheless the main motive of any kind of trade is to generalize profit, Trading globally gives consumers and countries the opportunity to be exposed to goods and services not available in their own countries. Almost every kind of product can be found on the international market: food, clothes, spare parts, oil, jewelry, wine, stocks, currencies, and water. Services are also traded: tourism, banking, consulting and transportation. A product that is sold to the global market is an export, and a product that is bought from the global market is an import. Imports and exports are accounted for in a country's current account in the balance of payments [2].

Despite the fundamental motive of international trade “to gain profit” nowadays we have different reason why countries engage in international trade, which are different in technology, different in resources endowment, different in demand, existence of economies of scale I production, existence of government policies. Global trade allows wealthy countries to use their resources – whether labor, technology or capital – more efficiently. Because countries are endowed with different assets and natural resources (land, labor, capital and technology), some countries may produce the same good more efficiently and therefore sell it more cheaply than other countries. If a country cannot efficiently produce an item, it can obtain the item by trading with another country that can. This is known as specialization in international trade [2]. From historical point of view international trade has elapse some